

TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 79

DĖL VAIKŲ IR JAUNUOLIŲ NAKTINIO DARBO APRIBOJIMO NEPRAMONINIUOSE DARBUOSE

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,
Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Monrealyje ir 1946 m. rugsėjo 19 d. susirinkusi į dvidešimt devintąją sesiją,
nusprendusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl vaikų ir jaunuolių naktinio darbo apribojimo nepramoniniuose darbuose, o tai yra trečiasis sesijos darbotvarkės klausimas,
nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,
tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimt šeštųjų metų spalio devintą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1946 metų konvencija dėl jaunuolių naktinio darbo (nepramoniniuose darbuose):

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

1. Ši Konvencija yra taikoma vaikams ir jaunuoliams, dirbantiems nepramoninius darbus už darbo užmokestį arba už kitokį tiesioginį ar netiesioginį atlyginimą.
2. Šioje Konvencijoje terminas „nepramoniniai darbai“ reiškia visus darbus, išskyrus kompetentingų valdžios institucijų priskirtus pramonės, žemės ūkio ir jūrų verslo darbus.
3. Kompetentinga valdžios institucija nustato kriterijus, pagal kuriuos nepramoniniai darbai yra atskiriami nuo pramonės, žemės ūkio ir jūrų verslo darbų.
4. Nacionaliniuose įstatymuose ar kituose norminiuose aktuose gali būti nustatyta, jog ši Konvencija netaikoma:
pagalbiniais darbams privačiuose namų ūkiuose;
darbams, kurie nelaikomi kenksmingais, žalingais ar pavojingais vaikams bei jaunuoliams ir yra atliekami šeimyninėse įmonėse, kuriose dirba tik tėvai ir jų vaikai arba globotiniai.

2 straipsnis

1. Vaikai iki keturiolikos metų, pripažinti tinkamais dirbti visą arba ne visą darbo dieną, taip pat vyresni kaip keturiolikos metų vaikai, kurie privalo lankyti mokyklą visą mokymo laiką, negali būti įdarbinti ir dirbti nakties laikotarpiu, kuris yra ne trumpesnis kaip keturiolika nepertraukiamų valandų, įskaitant laiką nuo aštuntos valandos vakaro iki aštuntos valandos ryto.
2. Nacionaliniuose įstatymuose ar kituose norminiuose aktuose gali būti nustatytas, jeigu to reikalauja vietos sąlygos, kitoks atitinkamas dvylikos valandų laikotarpis, kuris prasideda ne vėliau kaip pusė devynių valandų vakaro ir baigiasi ne anksčiau kaip šeštą valandą ryto.

3 straipsnis

1. Vyresni kaip keturiolikos metų vaikai, kurie nebeprivalo lankyti mokyklos visą mokymo laiką, taip pat jaunuoliai iki aštuoniolikos metų negali būti įdarbinti ir dirbti nakties laikotarpiu, kuris yra ne trumpesnis kaip dvylika nepertraukiamų valandų, įskaitant laiką nuo dešimos valandos vakaro iki šeštos valandos ryto.
2. Išimtinėmis aplinkybėmis konkrečioje veiklos srityje ar vietovėje kompetentinga valdžios institucija, pasikonsultavusi su atitinkamomis darbdavių bei darbuotojų organizacijomis, gali nuspręsti, jog toje srityje ar vietovėje dirbantiems vaikams ir jaunuoliams vietoj minėto laiko nuo dešimos valandos vakaro iki šeštos valandos ryto gali būti nustatytas kitas nuo vienuoliktos valandos vakaro iki septintos valandos ryto.

4 straipsnis

1. Tose šalyse, kur dėl klimato sąlygų darbas dieną yra ypač sunkus, atitinkamas nakties laikotarpis gali būti trumpesnis negu nurodytas ankstesniuose straipsniuose, jeigu už jį yra atitinkamai kompensuojama poilsiu dieną.

2. Draudimas dirbti naktį šešiolikos metų ir vyresniems jaunuoliams gali būti vyriausybės pristabdytas tuo atveju, kai to reikalauja valstybės interesai ypatingos kritinės situacijos metu.

3. Nacionaliniai įstatymai ar kiti norminiai aktai gali leisti atitinkamai valdžios institucijai išduoti individualius laikinuosius leidimus šešiolikos metų ir vyresniems jaunuoliams dirbti naktį, atsižvelgiant į specialius profesinio mokymo poreikius, su sąlyga, jog jiems turi būti suteiktas ne trumpesnis kaip vienuolikos nepertraukiamų valandų poilsis per kiekvienas dvidešimt keturias valandas.

5 straipsnis

1. Nacionaliniai įstatymai ar kiti norminiai aktai gali leisti atitinkamai valdžios institucijai išduoti individualius leidimus vaikams ir jaunuoliams iki aštuoniolikos metų būti viešųjų pramoginių renginių atlikėjais naktį arba nakties metu dalyvauti kuriant kino filmus.

2. Minimalus amžius tokiems leidimams gauti yra nustatomas nacionaliniuose įstatymuose ar norminiuose aktuose.

3. Tokie leidimai neišduodami, jeigu dalyvavimas pramoginiame renginyje arba kuriant filmą gali kelti pavojų vaiko ar jaunuolio gyvybei, sveikatai arba žaloti jo moralę dėl atitinkamo pramoginio renginio pobūdžio ar jo organizavimo aplinkybių arba kino filmo pobūdžio ar jo kūrimo aplinkybių.

4. Išduodant leidimus laikomasi šių sąlygų:

(a) darbo laikas neturi tęstis po vidurnakčio;

(b) nustatomos griežtos sąlygos vaiko ar jaunuolio sveikatai bei moralei apsaugoti, garantuojamas geras elgesys su juo ir nesudaroma kliūčių jo mokymuisi;

(c) vaikui ar jaunuoliui suteikiamas nepertraukiamas ne trumpesnis kaip keturiolikos valandų poilsis.

6 straipsnis

1. Deramam šios Konvencijos įgyvendinimui garantuoti nacionaliniuose įstatymuose ar kituose norminiuose aktuose yra:

(a) sukurta įvairių veiklos sričių, kurioms taikoma ši Konvencija, specifinės reikmės atitinkanti valstybinės inspekcijos ir kontrolės sistema;

(b) reikalaujama iš kiekvieno darbdavio tvarkyti registrą arba turėti ir pildyti oficialius dokumentus, kuriuose nurodytos visų jo įdarbintų asmenų iki aštuoniolikos metų pavardės, gimimo datos ir darbo valandos; jei vaikai ir jaunuoliai dirba gatvėse arba viešosiose vietose, registre bei dokumentuose nurodomos darbo valandos, nustatytos darbo sutartyje;

(c) nustatytos tinkamos priemonės, garantuojančios, kaip atpažinti bei kontroliuoti asmenis iki aštuoniolikos metų, kurie darbdavio pavedimu arba savo iniciatyva dirba gatvėse arba viešosiose vietose;

(d) nustatomos sankcijos darbdaviams ir kitiems atsakingiems suaugusiems asmenims už atitinkamų įstatymų ar kitų norminių aktų pažeidimus.

2. Kasmetinėse pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto 22 straipsnį pateikiamose ataskaitose išdėstoma visa informacija apie visus įstatymus ir norminius aktus, kurie suteikia galią šios Konvencijos nuostatom, taip pat apie:

(a) bet kurį laikotarpį, kuris gali būti remiantis 2 straipsnio 2 punktu nustatytas vietoj 2 straipsnio 1 punkte nurodytojo;

(b) tai, kaip pasinaudota 3 straipsnio 2 punkte numatytais galimybėmis;

(c) valdžios institucijas, įgaliotas išduoti pagal 5 straipsnio 1 punktą individualius leidimus, ir minimalų amžių leidimams gauti pagal 5 straipsnio 2 punktą.

II SKYRIUS. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS ATSKIROMS ŠALIMS

7 straipsnis

1. Bet kuri Organizacijos narė, kuri iki įstatymų ar kitų norminių aktų, suteikiančių teisę ratifikuoti šią Konvenciją, priėmimo, nebuvo priėmusi vaikų ir jaunuolių naktinį darbą nepramoniniuose darbuose ribojančių įstatymų ir norminių aktų, gali ratifikuodama Konvenciją atskira deklaracija 3 straipsnyje nurodytą amžiaus ribą pakeisti žemesne kaip aštuoniolika metų, bet ne žemesne kaip šešiolikos metų amžiaus riba.

2. Bet kuri Organizacijos narė, pateikusi 1 punkte nurodytą deklaraciją, gali kitoje deklaracijoje ją atšaukti.

3. Kiekviena Organizacijos narė, kuriai galioja šio straipsnio 1 punkte nurodyta deklaracija, kasmetinėse ataskaitose apie Konvencijos laikymąsi nurodo, kas padaryta, kad būtų visiškai įgyvendintos Konvencijos nuostatos.

8 straipsnis

Pakeitimai taikant Konvenciją Indijai.

II SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Jokia šios Konvencijos nuostata neturi pažeisti įstatymų, sprendimų, papročių bei darbdavių ir darbuotojų susitarimų, garantuojančių palankesnes negu nustatomos šioje Konvencijoje sąlygas.

10 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

11 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

12 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiųsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

13 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

14 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti pagal Jungtinių Tautų Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra užregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

15 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba laiko, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

16 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištiesai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

(a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 12 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;

(b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

17 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.
